

FOGYATKOZÁSOK

OKKULTÁCIÓK

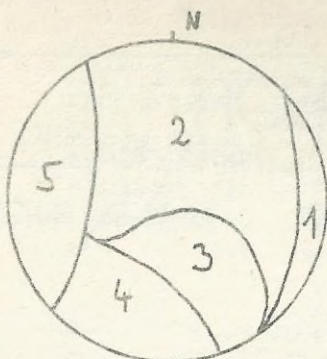
<u>ÉSZLELŐK</u>	<u>MŰSZER</u>	<u>HOLDFOGY.</u>	<u>OKKULT.</u>
Bagosi Imre /Nagyszalonta,R/	6,3 L	1	-
Bíró József /Csíkszereda,R/	szsz.	1	-
Bíró Levente /Nagyszalonta,R/	6,3 L	1	-
Bólyi szakkör	7 L; 10 T; 15 T	1	-
Borsos János /Jászapáti/	6x30 B; 3 L	1	-
Busa Sándor /Harkakötöny/	7 L	1	1
Csiszár Tibor és Tiborné /Pécs/	20 T	1	-
Csukás Máttyás /Nagyszalonta,R/	6,3 L	1	2
Dalos Endre /Bóly/	11 T	1	-
Farkas László /Budapest/	10 L	1 + foto	-
Földesi Ferenc /Veszprém/	12x40 B	1	1
Görbics János /Pécs/	-	foto	-
Gyimesi Lajos /Pécs/	10 MC	1	-
Hoffman János /Pécs/	15 T	1	-
Horváth Ferenc /veszprémi szakkör/	-	foto	-
Kész László /Bóly/	7 L	1	2
Keszthelyi Sándor /Vasas/	7x50 B; 20 T	1	1
Karászti István /Gyöngyös/	6,3 L	1	-
Kondorosi Gábor /Pécs/	6 L	1	-
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta,R/	6,3 L	1	2
Lakatos István /Maglód/	12,5 T	1	-
Mayer Tamás /Pécs/	8 L	1	-
Nagy-Mélykúti Ákos /Pécs/	20 T	1	-
Patacsi Zsolt /Pécs/	8 L	1	-
Dr. Prehoffer Elemér /Budapest/	8 L	1 + foto	-
Ravasz Bálint /Gyopárosfürdő/	5 L	1	1
Szabó Sándor /Bóly/	10 T	1	2
Szauer Agoston /Pápa/	-	foto	-
Szöke Balázs /Pécs/	15 T; 20 T	1	-
Samai Ildikó /Pécs/	10x50 B	1	-
Zalezsák Tamás /Pécs/	7x50 B	1	-

H O L D F O G Y A T K O Z Á S --- 1985. május 4.

Szerencsére most az időjárás nem szólt igazán közbe, így sokan végigkövethették ezt az igen látványos fogatkozást. Igaz, a teljes árnyékba való belépést sok helyen nem tudták megfigyelni a vonuló felhőzet miatt. Azonban a beérkezett pozitív észlelések alapján kb. 18:15:00 UT-kor történhetett, picit korábban az elő-rejelzett időnél.

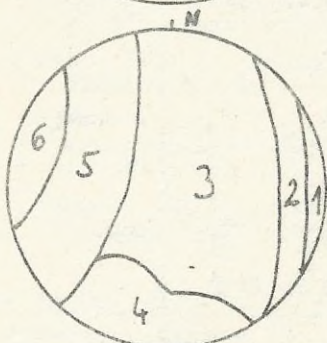
A teljes fogatkozás kezdete is korábban volt az előre megadottnál, de itt csupán 30 sec körüli az eltérés. A legkorábbi észlelés szerint 19:21:50 UT-kor történt /Csiszár/, de ezt a többi időadat is másodpercekkal, de maximum egy perccel követi.

A teljes fogatkozás vége kb. 20:30:00 UT lehetett /Bagosi, Bíró, Csukás, Kósa-Kiss/, a többi becslés ezt egy percen belül követi.

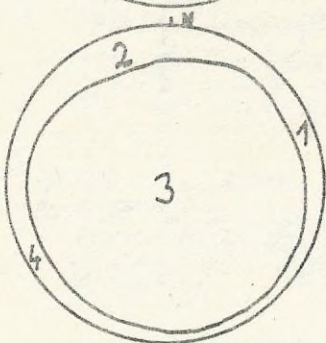
19:12 UT

1. fényes zöldesfehér sapka
2. zöldesszürke
3. vörös
4. mélyvörös átmenettel
5. fekete

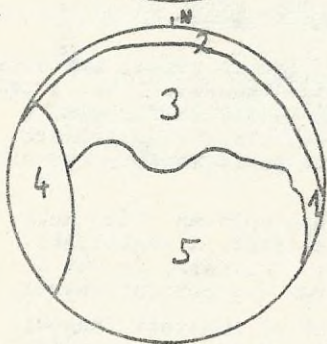
19:44 UT

1. sárgásfehér
2. sárgásbarna átmenettel
3. szürkésbarna
4. mélyvörös, befelé világosodva
5. sötétbarna
6. nagyon sötétbarna, fekete

19:56 UT

1. világosbarna
2. sárgásbarna
3. barnásszürke
4. sötétvörös

20:13 UT

1. szürkésvörös
2. sötétsárga
3. világosbarna
4. narancsvörös
5. barnássárga

A teljes árnyékból való kilépés vizuálisan 21:37:00 UT-kor történhetett. Ez a legkorábbi adat, de az utolsó is csak 9 sec-el tér el ettől. Érdekes, hogy a 21:38-kor készült felvételen /Horváth/ még biztosan látszik a teljes árnyék, sőt a 21:40-kor készítettten is azonosítható! Így itt már némi késés tapasztalható a számított értékhez képest.

Ez az eltérés a félárnyékból való kilépés idejére már közel 10 percre nőtt. Az utolsó észlelés 22:43-kor említi a jelenség végét, de a többi időadat is 3-5 perc késést mutat.

Az árnyék a Lacus Veris térségében lépett be, előtte egy elég sötét, homályos "halo" haladt. A kilépés a Krafft térségében volt. A fogyatkozás vége igen sötétnek mutatkozott. A Danjon-skála szerint kb. 0,5 értékű. A teljes árnyékban a kráterek csak távcsóval sejtethők. Az árnyék színe barnás, lilásfekete, mely barnába, vörösbbe megy át. Színes, látványos jelenség volt. Alljon itt példaként néhány rajz, melyet Bagosi Imre küldött be.

Kráterkontaktusok

Az időpontok a kráterek középre vonatkoznak.

<u>Belépés:</u>	Plató	19:03:45 ^s	UT
	Manilius	19:58:30	
<u>Kilépések:</u>	Aristarchus	20:38:08	UT
	Grimaldi	20:38:49	
	Kepler	20:46:56	
	Plato	20:48:26	
	Gassendi	20:51:16	
	Pytheas	20:52:40	
	Copernicus	20:57:03	
	Timocharis	20:58:41	
	Archimedes	20:58:53	
	Aristoteles	21:01:43	
	Endoxus	21:02:15	
	Tycho	21:08:04	
	Plinius	21:15:38	
Proshus	21:25:24	UT	

. . . . .

A Z I R I S C S I L L A G F E D É S E

A kisbolygó okkultációjáról 2 megfigyelés érkezett be, mindkettő Nagyszalontáról. Noha az égbolt derült volt, a kemény tél sokakat elriasztott az észleléstől. A fedés idején -14 °C volt a hőmérséklet.

1985. február 16-án 21:15 UT-kor az Iris és a $05^h 17^m 21^s +19^\circ 31' 44''$ koordinátájú csillag még szoros kettős.

21:17 UT -- ekkor halványult el a csillag, igaz Kósa-Kiss Attila szerint ez elég gyengén volt érezhető.

21:23 UT -- a kisbolygó újra feltűnik.

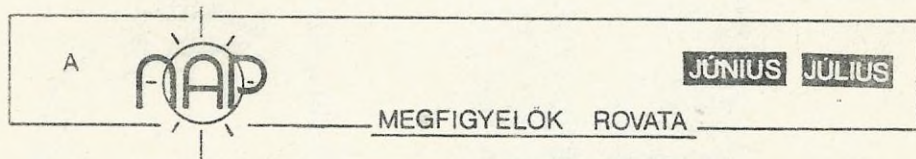
. . . . .

A jelenséget egymástól függetlenül ötven is megfigyelték. A legkövvidebb ideig Nagyszalontán 18 perc 18 sec-ig, a legtovább Dávodon, kb. 35 percig tartott a fedés. Viszont az első kontaktus legkorábban Dávodról volt észlelhető 19:41:34 UT-kor, és legkésőbb Nagyszalontáról 19:53:01-kor. Harkakötönyből nézve a csillag maximum 160 km "mélyen" lehetett a Hold peremétől számítva a fedés közepén.

Nagyszalontán a belépés a Boole-kráternél történt, a kilépés pedig a Sitter-kráternél. Tekintve, hogy az okkultáció elég kis szögben következett be, a Hold felszíni alakzatai érdekessé tehetették a belépést, mely igen jól megfigyelhető körülmények között, a sötét oldalon történt. Erről számol be Csukás Mátyás és Kósa-Kiss Attila:

"1985. június 29. 19^h53^m01^s UT A csillag kezdetben 1,5 sec-ig fokozatosan halványodott kb. 0,5^m-nyit. A következő 0,5 sec alatt "drámai" események zajlottak le. A csillag két alkalommal 1^m-nyit halványodott, miközben visszaállt eredeti fényére. A második halványodást követte a végleges eltűnés. A kilépésre 20:11:19 UT-kor került sor."

KARÁSZI ISTVÁN

Észlelők	jún.	júl.	műszer	módszer
Agai Szabolcs /Budapest/	-	2	6,3 L	pr, v
Busa Sándor /Harkakötöny/	18+1	12	7 L	v, r, tá, f
Csukás Mátyás /Nagyszalonta, R/	-	5	6,3 L	v, tá
Fazakas József /Budapest/	23	-	15 T	pr, r
Halmi Gábor /Pécs/	3	2	8 L	pr, r
Iskum József /Budapest/	9	13+2	6 L; 10 L	v, r, pr, tá
Katyi Ferenc /Esztergom/	-	1	6 L	v, r
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta, R/	6	-	6,3 L	pr, r
Kovács Attila /Esztergom/	-	2	6 L	v, r
Kovács Sándor /Hunyad, R/	10	14	3,5 L; 20 T	v, r, tá
Mécs Miklós /Esztergom/	5	12	6 L	v, r
Palkó Gyula /Csap, SZU/	8	10	7 Mv	pr, r
Dr. Prehoffer Elemér /Budapest/	22	24	8 L	pr, r
Ravasz Bálint /Gyopárosfürdő/	7	2	5 L	pr, r
Soós Zoltán /Székesfehérvár/	-	13	5 L	v, r
Szeiber Károly /Budapest/	-	2	7,2 L	v, r
Vadász Sándor /Budapest/	5	-	12 T	v, r
Vilmos Mihály /Nagykanizsa/	1	-	8 L	v

Június-júliusban 18 észlelő összesen 231 észlelést küldött be, valamint 3 fotografikus észlelés is történt /Busa, Iskum/.